

Sammanfattning från regionstyrelsen den 8 april 2025

Ärenden och tillhörande handlingar

På sidan publiceras sedan protokollet från mötet. I protokollet står också vilken hållning de politiska partierna haft i de olika ärendena, yrkanden, yttranden och reservationer.

[Protokoll och handlingar](#)

Fullmäktigeuppdrag: Minskade personalkostnader inom regionstyrelsen

Regionfullmäktige har beslutat att ge regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden i uppdrag att tillsammans minska regionens personalkostnader med motsvarande 250 miljoner kronor. Sparbetingen baseras på storleken på respektive förvaltning. För regionstyrelsens del handlar det om 29,5 miljoner kronor (exklusive politiskt bidrag).

Inom regionstyrelsens förvaltning ligger funktioner av organisationsövergripande eller samordnande karaktär och områden som service, digitalisering och medicinsk teknik samt folkhälsa. Ledningsstaben, ekonomistaben, HR-staben och kommunikationsstaben ingår också i förvaltningen.

I arbetet med att ta fram sparförslag har förvaltningen tittat på vad man kan sluta med, konsultväxla (ersätta inhyrda konsulter med egen anställd personal), ambitionsminskar och effektiviserar.

De förslag som kräver politiskt ställningstagande ligger inom kategorin ambitionssänkningar och det är också den största besparingsposten. Det är allt från sänkt frekvens för lokalvården i administrativa lokaler till minskat stöd från ekonomi, HR och kommunikation. Alla funktioner har bidragit lika i förhållande till sin storlek.

För övriga sparförslag kan beslut fattas av regiondirektör Tommy Svensson.

[Här i bilaga till ärende 13 finns alla sparförslagen beskrivna](#)

Ett förslag är också att ge extra resurser till regionens upphandlingsfunktion. Det hanteras genom en omfördelning inom ekonomi på 2,5 tjänster för att stärka

införande av E-handel, som i sin tur är förutsättningar för fortsatta effektiviseringar inom regionens verksamheter.

De förslag som är framtagna når 32,6 miljoner kronor ställt mot kravet 29,5 miljoner kronor. Socialdemokraterna, Moderaterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet har inkommit med en skrivelse som avser besparingar inom den politiska organisationen. Den finns också att läsa bland handlingarna till ärende 13.

Regionstyrelsens beslut:

- Regionstyrelsen beslutar att genomföra de föreslagna ambitionssänkningarna.
- Regionstyrelsen beslutar att ge regiondirektören i uppdrag att genomföra de övriga förslag och löpande återrapportera status i sin månadsrapport.
- Regionstyrelsen beslutar att godkänna förslag som avser besparingar inom den politiska organisationen.

Region Västerbottens årsredovisning 2024

Regionstyrelsen har fastställt årsredovisningen för 2024 och föreslår att regionfullmäktige beslutar att godkänna den.

I årsredovisningens inledning finns en översikt över verksamhetens utveckling de senaste fem åren. Under rubriken God ekonomisk ställning lämnar regionstyrelsen en redogörelse om hur organisationen uppfyller de mål och uppdrag som fullmäktige har angett i regionplanen. Baserat på måluppfyllelsen för de verksamhetsmässiga och finansiella målen är bedömningen att man inte når upp till de fastställda målen för god ekonomisk hushållning.

Under rubriken Väsentliga personalförhållanden beskrivs utmaningar och förutsättningar kopplade till kompetensförsörjning, arbetsmiljö och bemanningsläget. Brist på medarbetare och kompetens och hög arbetsbelastning har negativ inverkan på arbetsmiljön. Regionen arbetar med olika aktiviteter kopplade till kompetensförsörjningsstrategin som ska leda fram till hälsofrämjande arbetsplatser med bra arbetsklimat.

Sedan följer en redovisning av regionens resultat och finansiella ställning. Årets resultat är minus 521 miljoner kronor. Det är lagstadgat att verksamheten ska bedrivas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas under närmast följande tre år. Balanskravsresultatet för 2024 är minus 1 085 miljoner kronor.

Region Västerbotten åberopade synnerliga skäl för att lägga en negativ budget på minus 437 miljoner kronor 2024. Region Västerbotten åberopar nu synnerliga skäl för att inte återställa den del av det negativa balanskravsresultatet som kan knytas till inflationens påverkan på pensionskostnaderna, vilket är 892 miljoner kronor. För resterande del på 193 miljoner kronor är planen att återställas på tre år.

Det kommer att krävas omfattande åtgärder för att Region Västerbotten ska vända den ekonomiska utvecklingen och uppnå en ekonomi i balans till utgången

av 2025. Regionstyrelsen och nämnderna redovisar tillsammans ett budgetunderskott på 701 miljoner kronor för 2024.

[Läs hela årsredovisningen här](#) (se handlingar till ärende 20)

Månadsrapport per februari 2025

Resultat

Efter tre månader är verksamhetens resultat positivt med 20 miljoner kronor. Under samma period 2024 var verksamhetens resultat negativt med 299 miljoner kronor.

Finansnettot är negativt ackumulerat mars med 371 miljoner kronor. Det är en försämring med 412 miljoner kronor i mars på grund av en negativ börsutveckling.

På totalen innebär det att efter årets tre första månader är regionens totala resultat negativt med 350 miljoner kronor. 2024 samma period var regionens resultat negativt med 118 miljoner kronor.

Budgetavvikelse

Regionens budgetunderskott är på 432 miljoner kronor efter tre månader. Finansnetto bidrar med ett budgetunderskott på 324 miljoner kronor, vilket är en försämring i mars på 396 miljoner kronor.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har ett budgetöverskott på 12 miljoner kronor.

Verksamhetens nettokostnader uppvisar ett budgetunderskott på 121 miljoner kronor för perioden, vilket är en försämring med 47 miljoner kronor i mars. Samma period 2024 var budgetunderskottet för verksamhetens nettokostnader 291 miljoner kronor.

Jämfört med samma period 2024 är regionens verksamheters externa kostnader 2,9 procent lägre och intäkterna 7,8 procent högre vilket ger en minskad nettokostnad på 5,6 procent.

Påslaget för sociala avgifter är väsentligt lägre 2025 vad gäller pensionsdelen vilket bidrar till lägre kostnader jämfört med föregående år.

Regionstyrelsen har beslutat att informationen är delgiven.

Finansrapport per januari 2025

En likviditets-, portfölj- och skuldsammanställning för Region Västerbotten har upprättats för perioden 2005-08-31 – 2025-01-31.

Den totala portföljen utvecklades + 3,6 % vilket är +0,3 % mot jämförelseindex som utvecklades +3,3 % under månaden.

Aktieportföljen utvecklades +5,4 % under månaden, vilket är +0,2 % mot index, som gick +5,2 %.

Ränteportföljen utvecklades +0,6 %, vilket är +0,1 % mot index som gick +0,5 %.

Likvida medel uppgick till 466 miljoner kronor Under januari har ett lån på 200 miljoner kronor refinansierats med stöd av vidaredelegation, ärendegrupp 3.3.7.

Räntan på det nya lånet uppgår till 2,785 % med en ränte- och kapitalbindning på 4,8 år. Totala lån uppgick till 2 570 miljoner kronor med en genomsnittsränta på 2,73 % och en genomsnittlig ränte- och kapitalbindning på 2,01 år.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna finansrapport per januari 2025.

Finansrapport per februari 2025

En likviditets-, portfölj- och skuldsammanställning för Region Västerbotten har upprättats för perioden 2005-08-31 – 2025-02-28.

Den totala portföljen utvecklades -1,8 % vilket är -0,7 % mot jämförelseindex som utvecklades -1,1 % under månaden.

Aktieportföljen utvecklades -3,1 % under månaden, vilket är -1,2 % mot index, som gick -1,9 %.

Ränteportföljen utvecklades +0,2 %, vilket är +0,3 % mot index som gick -0,0 %.

Likvida medel uppgick till 523 miljoner kronor Totala lån uppgick till 2 570 miljoner kronor med en genomsnittsränta på 2,73 % och en genomsnittlig ränte- och kapitalbindning på 1,93 år. Inga förändringar i skuldportföljen i februari.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna finansrapport per februari 2025.

Överföring av budgetmedel från hälso- och sjukvårdsnämnden till regionstyrelsen för tjänster inom produktions- och kapacitetsstyrning

Under 2024 gjordes en omorganisation där de tjänster som rör produktions- och kapacitetsstyrning flyttades från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till ekonomistaben. Budgetmedlen för tjänsterna flyttades dock inte över i samband med detta.

Nu har regionstyrelsen beslutat att budgetmedel på 2 279 000 kronor för tjänster inom produktions- och kapacitetsstyrning ska flyttas från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till ekonomistaben.

Hälsoval primärvård 2026 med mer inriktning på nära vård

Under 2024 gav regionfullmäktige i uppdrag till regionstyrelsen att hälsovalets uppdragsbeskrivning, ersättningsmodell och uppföljningsplan skulle ses över för att högre grad understödja en förflyttning mot nära vård. Nu har man identifierat ett antal åtgärder och rekommendationer som man ska jobba vidare med och sedan föra in i beställningen för hälsoval primärvård.

Den nya beställningen beslutas i sin helhet under hösten 2025 i samband med att regionens budget för kommande år fastställs. Den nya beställningen av hälsoval primärvård träder i kraft 1 januari 2026.

Det övergripande målet för samtliga rekommenderade ändringar är att utformningen av hälsoval primärvård i högre grad ska understödja förflyttningen till nära vård och utvecklingsmöjligheter inom primärvården. Se handlingarna till ärende 14 för mer information: [Handlingar](#)

Regionstyrelsen beslutar att rekommenderade förändringar i hälsoval primärvård ska genomföras enligt upprättat beslutsunderlag, för att träda i kraft till 2026.

Ersättningsmodellen för besöksersättningar ska utformas enligt alternativ 1 (se bilaga bland handlingarna som rör ersättningsmodell, för mer information).

Fördelning av riktade statsbidrag 2025

I år beräknar regionen att få riktade statsbidrag till vårdområdet på cirka 389,7 miljoner kronor. Det avser områdena psykisk hälsa och suicidprevention, ökad tillgänglighet till barn och ungdomspsykiatri, primärvårdens arbete med psykisk ohälsa, förlossningsvård och kvinnors hälsa, god och nära vård, tillgänglighet och vårdkapacitet, jämlik och effektiv cancervård samt rådgivning och annat personligt stöd (LSS).

Utöver de större återkommande nationella överenskommelserna och förordningarna för vården har regionen fått information om fler riktade statsbidrag som regionstyrelsen ska fördela. De gäller bidrag för bland annat civil beredskap, kultursamverkan, nationella minoriteter och minoritetsspråk, förstärkt föräldraskapsstöd och fortsatt arbete med regionala cancercentrum.

Alla bidragen finns sammanställda i ett underlag samt förslag på fördelning. [Se handlingar till ärende 15](#)

Efter regionstyrelsens arbetsutskott har två statsbidrag tillkommit, Företagsjour Northvolt konkurs och nationella kvalitetsregister.

Beslut:

Regionstyrelsen fastställer fördelning av riktade statsbidrag mellan regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden enligt bilaga.

Regionstyrelsen ger i uppdrag till regiondirektören att fördela av medlen för överenskommelse länsgemensamma medel psykisk hälsa och suicidprevention efter samråd med länsamverkansgrupp.

Granskning av delårsrapporten per augusti 2024

Regionens revisorer har granskat delårsrapporten per augusti 2024. Granskningen visar att årsrapporten är upprättad i enlighet med gällande regler och ger en rättvisande bild av regionen resultat och ekonomiska ställning.

Revisorerna anser att resultaten för fullmäktiges verksamhetsmål och finansiella mål var svaga, samt instämmer inte i styrelsen bedömning om att regionen delvis hade god ekonomisk hushållning. Revisorerna anser att resultaten inte är förenliga med god ekonomisk hushållning.

Med utgångspunkt i granskningarna lämnar revisorerna fyra rekommendationer till regionstyrelsen:

- Säkerställ att det finns genomarbetade planer och en strategisk styrning som möter det ekonomiska läget.
- Utveckla analyserna av genomförda åtgärder för ekonomi i balans. Varför de inte varit tillräckliga.

- Utveckla uppföljningen av fullmäktiges verksamhetsmål. Säkerställ att det finns tillräckliga underlag med bra kvalitet för att bedöma verksamhetsmålen resultat vid årets slut.
- Utveckla redovisningen av verksamhetsmålen i delårsrapporten, så att det finns rimliga förutsättningar att verifiera styrelsens bedömningar av resultat vid årets slut

Regionstyrelsen kommenterar rekommendationerna i ett yttrande där man i huvudsak instämmer i revisionens iakttagelser.

Regionstyrelsen har beslutat att lämna över yttrandet till revisionen.

Granskning av kontroller mot välfärdsbrottslighet

Revisionen har granskat regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens arbete med kontroller mot välfärdsbrottslighet.

Revisionen bedömer att nämnderna inte haft tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning av arbetet med att förebygga, upptäcka och utreda välfärdsbrott inom upphandling, inköp och avtalsförvaltning.

Man lämnar ett antal rekommendationer till regionstyrelsen bland annat att man bör säkerställa att det finns en övergripande policy eller beslut som anger vägledande principer och ambitionsnivåer för att förebygga, upptäcka och utreda välfärdsbrott i regionen.

I yttrandet över granskningen konstaterar regionstyrelsen att rekommendationerna ligger i linje med det arbete som påbörjats genom etablerandet av ett förvaltningsövergripande råd mot välfärdsbrottslighet och korruption som börjat sitt arbete våren 2025.

Regionstyrelsen har beslutat att lämna över yttrandet till revisionen.

Granskning av meddelarfrihet och upplevelse av tystnadskultur

Regionens revisorer granskat de anställdas kunskap om meddelarfrihet samt deras upplevelser av en tystnadskultur. Med tystnadskultur avses en arbetsmiljö där medarbetare avstår från att uttrycka sina åsikter av rädsla för negativa konsekvenser.

Undersökningen genomfördes under hösten 2024 och enkäten besvarades av cirka 1 000 anställda. Resultaten visar att en majoritet av medarbetarna har kännedom om sin meddelarfrihet och inte upplever en tystnadskultur på sin arbetsplats.

Samtidigt framkommer att:

36 procent av medarbetarna saknar kunskap om vad deras meddelarfrihet innebär. 11 procent upplever en tystnadskultur, medan ytterligare 34 procent anser att det till viss del förekommer på deras arbetsplats.

Mot bakgrund av dessa resultat har revisionen ställt ett antal frågor till regionstyrelsen som man besvarar i ett yttrande.

Regionen arbetar aktivt för att stärka kunskapen om meddelarfrihet och motverka tystnadskultur, med målet att skapa en öppen, transparent och trygg arbetsmiljö i samtliga av regionens verksamheter

Man har vidtagit flera åtgärder bland annat:

- Region Västerbotten har sedan 2022 en visseblåsartjänst som en del av arbetet för att säkerställa en trygg och öppen arbetsmiljö. Tjänsten syftar till att främja en kultur där det är naturligt och positivt att rapportera missförhållanden.
- Regionen arbetar med så kallade friskfaktorer i verksamheterna, kopplat till den årliga medarbetarundersökningen. Här finns insatser för att säkerställa en rättvis och transparent organisation. Värdegrund, policys och rutiner ska vara väl förankrade, uppfattas som relevanta och följas i praktiken. Ett särskilt fokus kommer fortsatt läggas på att stärka chefers förutsättningar, vilket bedöms ha en positiv effekt på dessa frågor.
- Utöver detta fortsätter regionen att förankra och sprida information om vår kultur via intranätet. Informationen bygger på den offentliga värdegrunden och det gemensamma ansvaret för att upprätthålla principer såsom fri åsiktsbildning, öppenhet, yttrandefrihet, meddelarfrihet och offentlighet.
- För att ytterligare stärka kunskapen och medvetenheten kring dessa frågor erbjuds chefer stöd i deras kontakter med media. De får information om sina rättigheter och skyldigheter gentemot journalister samt om de lagar som reglerar meddelarfrihet, sekretess och offentlighetsprincipen.
- Dessa frågor ingår också i den obligatoriska introduktionen för nya medarbetare och i utbildningen för nya chefer.
- Vidare tillhandahålls information om meddelarfrihet i både text- och filmformat på intranätet. Det ska göras en uppföljning årligen för att se hur många som har tagit del av utbildningen och om förstärkt informationsinsats behöver genomföras.

Regionstyrelsens årsrapport 2024

I regionstyrelsens nämndplan för 2024 har de mål som fullmäktige riktat till regionstyrelsen omsatts till ett antal delmål och indikatorer. Av de 17 delmålen är bedömningen att ett inte uppnås, tre delvis uppnås och 12 uppnås.

Regionstyrelsen redovisar 2024 en negativ budgetavvikelse på 87 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 5,8 procent. Den negativa avvikelsen förklaras främst av avvikelser inom området Digitalisering och Service samt externa pensionskostnader. Pensionskostnaderna har ökat mycket jämfört med den prognos som låg till grund för årets budget. Den stora negativa avvikelsen inom Digitalisering och Service förklaras till största del av införandet av vårdinformationsstödet Cosmic.

Investeringsutgifterna uppgår till 922 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget på 8 miljoner kronor. Av de investeringsområden som ligger inom regionstyrelsens verksamheter, uppvisar fastighet en negativ avvikelse på 29 miljoner kronor medan medicinteknisk utrustning en positiv avvikelse på 8

miljoner kronor. IT har en positiv avvikelse på 26 miljoner kronor och verksamhetsservice en positiv avvikelse på 3 miljoner kronor.

Regionstyrelsen har beslutat att fastställa sin årsrapport för 2024.

Initiativärende om vård till patienter från Gaza

I september 2024 kom ett initiativärendetill regionstyrelsen från Jonas Karlberg (V) och Emma Lindqvist (MP). Förslag i initiativet är att Region Västerbotten uppmanar regeringen att ställa frågan till regioner och andra vårdgivare vilka resurser och intresse som finns att tillgå för att ta emot patienter från Gaza samt därefter ändra sitt nuvarande ställningstagande att vård i Sverige för krigsoffer från Gaza är inte något Sverige kommer att bidra med.

I yttrandet över ärendet framgår att det saknas rätt förutsättningar för att Region Västerbotten ska vara en viktig del i sjukvårdande insatser för krigsoffer från Gaza.

Erfarenheter från den nationella samordning av omhändertagande av patienter från Ukraina som pågått sedan 2022 visar att Region Västerbottens förmåga att ta emot krigsoffer är starkt begränsad.

Hittills har regionen endast tagit emot ett mindre antal patienter med onkologiska tillstånd. Kirurgiska specialiteter har vid upprepade förfrågningar under samma tid inte kunnat ta emot någon patient. Från och med 2025 pausas vidare mottagande av onkologiska patienter kommer på grund av annan myndighets svårighet att ombesörja boende för patienter och medföljande närstående.

Region Västerbottens kapacitet att upprätthålla den nationellt högspecialiserade ryggmärgsskadevården är också starkt begränsad.

Den lag som avses i yrkandet om katastrofmedicinska insatser utomlands tillämpas först efter beslut av Utrikesdepartementet. En eventuell insats vid en sådan aktivering syftar till att omhänderta svenska medborgare som befinner sig utomlands och har ett sjukvårdsbehov till följd av katastroftillstånd. Lagen är inte säkert tillämplig i samband med väpnad konflikt.

Regionstyrelsen har beslutat att avslå initiativärendet.

Initiativärende från S + V + MP om åtgärder för att utveckla primärvården

Som ett steg för att stärka primärvården föreslår den rödgröna majoriteten i regionstyrelsen följande åtgärder:

- Primärvården ska resursförtärföras med minst 1 procent per år utöver indexuppräknning. För att uppnå en primärvård som klarar av att möta medborgarnas behov och samtidigt vara en attraktiv arbetsgivare.
- Ta fram en handlingsplan för att möta Socialstyrelsens nationella riktvärde för fast läkarkontakt.
- Med fler fast anställda inom primärvården, minskad vårdtyngd och en bättre arbetsmiljö förbättras primärvården för både medborgare och anställda.

- Säkerställa att alla medarbetare har en kompetensutvecklingsplan. För att medborgarna ska kunna få modern, evidensbaserad, jämlik och jämställd vård behöver medarbetare få utvecklas inom sina professioner. Likväl ska medarbetarperspektivet beaktas för att medarbetarna ska få en god kompetensutveckling.
- Vården ska komma närmare patienten genom att optimera nyttjandet av befintliga resurser så att de kommer medborgarna till del i högre grad.
- Genom att samarbeta kring nyttjande av personal, resurser, mobila lösningar och lokaler kan sårbarheten minska och medel frigöras för att säkerställa en jämlik vård i hela länet som en del i att stärka omställningen till nära vård. Vården ska komma närmare patienten.
- Prioritera arbetssätt som ska stödja teamarbete utifrån patientens behov. Genom ett nära samarbete kan olika professioner komplettera varandra och säkerställa att patienten får den åtgärd och insats som den behöver i stunden. Vi ska ha en primärvård som sätter medborgarna i centrum och anpassar vården utifrån patienternas behov.
- Utveckla primärvården gällande förebyggande arbete.
- Primärvården ska erbjuda verktyg att påverka sin egen hälsa och bidra till att förbättra förutsättningarna att nå livsstilsförändringar. Arbetet med förebyggande åtgärder, i och utanför vården, är en förutsättning för att vården ska klara sitt uppdrag.
- Stärka primärvårdens arbete med psykisk ohälsa.
- Primärvårdens uppdrag som första linjen för psykisk hälsa ska stärkas för att kunna fånga upp patienter i behov av stöd och vård, och öka medarbetarnas kompetens.
- Årlig uppföljning av färdplanen för nära vård i samverkan med kommunerna utifrån ett medborgarperspektiv. För att säkerställa att arbetet med nära vård fortskrider enligt plan och att åtgärder vidtas om arbetet inte ger önskad effekt.
- Ta fram en användarvänlig lösning på hur medborgarna snabbt ska kunna få kontakt med primärvården. Ska redovisas senast sista oktober. Med en förbättrad tillgänglighet och återkoppling kan medborgaren vara trygg med att hälso- och sjukvården går att nå vid behov och på ett sätt som passar individen. Med ett tydligare kontaktsystem ökar likvärdigheten i länet och tid frigörs för primärvården att ge god vård efter behov.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna initiativärendet.

Revidering av sammanträdesplan 2025

I sammanträdesplanen för 2025 beslutades att regionfullmäktiges sammanträde den 23 september skulle genomföras i Skellefteå.

På grund av regionens ansträngda ekonomiska läge föreslår regionstyrelsen till regionfullmäktige att septembermötet genomförs i Umeå och att sammanträdet i Skellefteå i stället genomförs i februari 2026.

Övriga ärenden som behandlades på sammanträdet, för mer information se protokoll och handlingar

9. Uppföljning av införandet av framtidens vårdinformationsstöd, FVIS per januari 2025

10. Uppföljning av införandet av framtidens vårdinformationsstöd, FVIS per februari 2025

11. Regionstyrelsens uppsiktsplikt över nämnderna

33. Valärenden 2025 Regionstyrelsen

21. Tillsynsrapport för intern kontroll 2024 Regionstyrelsen

22. Tillsynsrapport för intern kontroll 2024 Region Västerbotten

24. Justering av taxa för kollektivtrafiken från och med 2025-04-28

25. Bolagsordning, ägardirektiv, aktieägaravtal och samverkansavtal för Norrtåg AB

26. Revidering av förbundsordning för Norrlands nätverk för Musikteater och Dans, NMD

27. Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen 2024

28. Yttrande över demokratiberednings rapport 2024

29. Yttrande över beredningen för kompetensförsörjnings rapport 2024

30. Yttrande över beredningen för samverkan och regional utvecklings rapport 2024